

Povedená ochutnávka severočeského podzimu s přidavkem inverze a mlhy

Už téměř rok pořádá klub přátel přírody Malá liška z Olomouce své netradiční turistické a poznávací akce. Netradiční byl i listopadový výjezd do Jizerských hor. Jenom opravdový recesista si totiž k objevování krás tamní zvládnuté krajiny a nálad místních obyvatel vybere chmurný podzim charakterizovaný inverzí, mlhou a brzkým stmíváním. Skupina 12 cestovatelů, k nimž se v Liberci přidal třináctý, ale prokázala jak smysl pro recesi, tak značnou odolnost vůči rozmarům počasí.

Smyslem zájezdu bylo oplatit libereckému klubu přátel přírody červnovou návštěvu v Olomouci, kdy jsme společně prošli historické centrum města s průvodcem a poseděli v kavárně. Jen to by nestačilo, proto byl připraven i půldenní výlet do Jizerských hor a další na dominantu zdejšího kraje Ještěd. Na tento program jsme vyrazili na tři dny počínaje 17. listopadem v počtu tří plných aut a ještě než jsme dosáhli Liberce, posilnili jsme se pověstnými klobásami na odpočívadle v lese kolem Hradce Králové. Cesta z Olomouce ostatně nebyla dlouhá, slabě čtyři hodinky. Vyplatila se ale autem, vlakové spojení není nejlepší.

Ubytování jsme byli v pseudorenesančním zámečku z roku 1897 ve Vratislavicích nad Nisou, které jsou dnes částí Liberce. Zvenku to byla impozantní stavba obklopená parkem, zevnitř jsou dojmy trochu méně veselé, ale odpovídající 150 korunám za noc v posteli s povlečením. Jeden z pokojů, které jsme dostali, byl dokonce v kuželovité věži. Zde jsme se scházeli všichni k podvečerním posezením a sídlil zde štáb akce.

Čtvrteční odpoledne a podvečer jsme strávili s libereckými Přáteli přírody. Ti pro nás připravili fundovanou prohlídku města, které je na rozdíl od barokní Olomouce mladší, s budovami převáž-

ně secesními. Moc nás zaujalo. Počasí na nás bylo chladnější, ale uměli jsme se před ním schovat do kavárny i do restaurace s pečenou kachnou. To jsme ale neměli dělat, protože zbylí Liberečáci mezi tím nachystali bohaté občerstvení v klubu Arabela, kde naše prohlídka končila. Následovalo příjemné povídání a zpívání u kytar, podařilo se vytvořit příjemnou atmosféru. Jednou z posledních tramvajů jsme se přesouvali na náš zámek.

Příští ráno jsme přímo ve Vratislavicích nad Nisou, kde jsme bydleli, jsme už sami navštívili pivovar a muzeum Ferdinanda Porsche, zdejšího rodáka, jehož automobily a další vynálezy používá celý svět. Kolem poledne jsme dorazili do Bedřichova, kde jsme měli naplánovaný asi 10kilometrový výšlap. Počasí bylo ale dosti chladné, tak to nebyl až takový zážitek. Vypadalo to, že každou chvíli už musí napadnout sníh a všechny doposud zavřené chalupy a chaty se promění v penziony naplněné milovníky lyžování. Stáhli jsme se proto do Vratislavic a užili si příjemný večer s přivezeným štěňátkem piva.

Protože jsme nespěchali v sobotu na vlak (auto má své výhody), dovolili jsme si ještě zajet pod Ještěd, odtud vyjet lanovkou na vrchol pod vysílač. Inverze ale nedovolovala velké výhledy, i když semotam problesklo sluníčko a bylo vidět aspoň něco. Po občerstvení v útrobách zázraku techniky a dů-

kladné prohlídce architektury zevnitř i zvenku jsme absolvovali sestup do údolí po turistické a naučné stezce přes Kozí skály. Společným obědem na úpatí hory jsme uzavřeli povedenou akci, která účastníky stmelila. Tentokrát jsme poznali kus pěkné přírody, ale také jsme objevili, že nezáleží na věku, pokud si má jeden s druhým co říct.

Liberec je krásné historické město, zdejší specifická krajina Jizerských hor si nás získala a tamní Přátelé přírody jsou milí a inspirativní. Pro všechny tři důvody stojí za to se tam vrátit, třeba někdy na přelomu jara a léta. Navíc ty, co rádi lyžují, velice mrzí, že takovou vymoženost, jako dojet pomocí MHD až ke sjezdovkám, nemají i u nich doma... Není to nějaká světová rarita?

□ Hynek Pečinka a Bety Tomanová

Pod Petřínem proběhla 24. Velká Duha

24. jednání nejvyššího orgánu sdružení dětí a mládeže Duha, sněmu, kterému říkají Velká Duha, se konalo 26. listopadu v Praze, v přednáškovém sále Tyršova domu České obce sokolské. Na jednání přijeli představitelé třiceti základních článků (dužin) z celé České republiky. Delegáti Velké Duhy se seznámili s činností ústředí: Duhovka, Malá Duha a kancelář Duhy podaly zprávu za rok 2011. Velká Duha přijala rozpočet na rok 2012, rozhodla o svolání sněmu v roce 2012 během akce Duhová brána jaro 2012) a po rezignaci G. Svačiny na členství v Duhovce zvolila M. Prokeše jejím novým členem.

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz W: www.pratele-prirody.cz

Praha – Kladno – Olomouc – Liberec – Jablonec nad Nisou – Krnov – Nové Město na Moravě

Mezinárodní přátelé přírody sněmovali v rakouském Grazu. Byli jsme tam taky

Jednou za tři roky se koná kongres Mezinárodních přátel přírody (*Naturefriends International - NFI*), na který pravidelně vysíláme své delegáty. Letos, přesněji 30. září a 1. října se kongresu v rakouském Grazu zúčastnili Hanka Plavcová a Mirek Prokeš. Tady je jejich zpráva z průběhu jednání nejvyššího orgánu NFI.

Na kongres se přihlásilo 125 účastníků, někteří delegáti však nakonec nedorazili, zejména ze střední Evropy a zámoří. Důvodem byla finanční náročnost účasti, protože náklady byly hrazeny pouze prezidentovi každé členské organizace. Například polský PTTK mohl vyslat 18 delegátů (za svých 55 tisíc členů), ale přijeli jenom tři. Poláci tak přišli o 15 hlasů. Nejvíce delegátů bylo z Rakouska (24) a Německa (15), Holandska (6), Švýcarska (4) a Francie (3), střední Evropu zastupovaly malé delegace Polska, Maďarska, Česka a Slovenska.

Na programu kongresu byly hlavně změny stanov, volba nového vedení, vliv klimatických změn a budoucnost hnutí Přátel přírody.

Změny stanov měly za cíl, aby organizace byla pružnější a dynamičtější, protože národní organizace Přátel

přírody založené v různých zemích Němci, kteří tam před válkou uprchli před nacisty, stárnou a vymírají a nemohou tedy mít stejná hlasovací práva jako „živější“ organizace. Proto se členství rozdělilo nově do skupin A, B, a C místo dosavadních plnoprávných a přidružených členů. Pro naši českou organizaci se tím nic nemění, zůstáváme ve skupině A.

Volby nového vedení budily velké očekávání, předcházely jim velké diskuze v zákulisí, kdy se hledali spojenci navzájem. Nám bylo příjemné, že delegacím z východní Evropy vyjadřovali podporu delegáti i ze západního bloku, aby se oslabil vliv nejvíce zastoupených zemí Rakouska a Německa. Tato podpora však nakonec byla slabá proti vlivu nejsilněji zastoupených zemí. Po volbách zůstaly stejně obsazené posty pouze prezidenta (potvrzen Manfred Pils), generálního sekretáře (Christian Baumgartner) a pokladníka (Ed Smit), u ostatních členů předsednictva nastala úplná výměna. Výsledkem zákulisní domluvy západoevropských svazů iniciované Němci je skutečnost, že v novém vedení není nikdo ze střední ani východní Evropy.

Generální sekretářkou Mezinárodních mladých přátel přírody byla potvrzena Ilze Jece z Lotyšska, prezidentem IYNF zůstává Němec Friedrich Köckert.

Součástí kongresu byla i environmentální konference „Klimatické

Prezidium Mezinárodních přátel přírody

Manfred Pils (Rakousko), prezident

viceprezidenti

Monica Brancucci (Švýcarsko)

Giovanni Conteiro (Itálie)

Greet Van Gool (Belgie)

Mamadou Mbodji (Senegal)

Petra Müller (Německo)

změny - zimní sporty“, kde se probíral vliv změn klimatu na zimní sporty a v návaznosti na cestovní ruch a jak na to reagovat.

Program kongresu obsahoval rovněž workshop „Udržitelnost růstu hnutí Přátel přírody“, v němž se diskutovalo o budoucnosti hnutí NFI, zejména rozšíření směrem k dalším kontinentům.

□ Hanka Plavcová

Martin Haberle: Až na to chrochtání je v Německu fajn

Martin (19) z Chebu je zakládajícím členem olomouckého klubu přátel přírody Malá liška. S Olomoučáky udržuje kontakty od podzimu 2002, kdy v Českém ráji štafijním řízením osudu natrefil na lidi ze sdružení Duha Velká Medvědice, se kterými od té doby spojil svůj volný čas. Od září 2011 vykonává Evropskou dobrovolnou službu v bavorském Mnichově.

Už nějaký čas jsi na EVS v Německu. Kde přesně jsi? Jak dlouho už tam jsi? Jak se tam máš?

Moje práce (dobrovolnictví, organizace, nazývejte to, jak chcete) se nachází ve středu Mnichova nedaleko místa, kde se koná každoroční Oktoberfest. Část města se jmenuje Schwanthalerhöhe. Jsem tu už skoro tři měsíce. Začátek byl na naše poměry hodně nedomluvený. Že mám přijet

sem, jsem se dozvěděl pět dní před odjezdem. Když jsem přijel, dozvěděl jsem se, že nemám žádný byt, a to trvalo další skoro dva měsíce. Spal jsem proto v kanceláři. Teď už mám konečně vlastní pokoj ve východní části Mnichova, asi 20 minut od kanceláře. Teď se mám tedy velice dobře. Zatím to vypadá, že ten rok bude stát za to.

Co vlastně přesně je EVS? Přibliž to člověku, který o tom v životě neslyšel.

EVS je Evropská dobrovolná služba. Člověk, který „neví, do čeho píchnout“, neví, co studovat nebo chce prostě zažít něco nového, může vyjet co ciziny, poznat nové mravy, lidi a také trochu pracovat. Může to být maximálně na jeden rok a na EVS můžete jet pouze jednou. U mě to

bylo tak, že jsem nevěděl, co chci po střední dělat, tak jsem se porozhlédl po něčem takovém. Našel jsem si jednoduše projekt, který mě zajímá, a pokusil jsem se je zaujmout, aby mě přijali. Na oko je vše placené Evropskou unií, ale i sama organizace do toho dává své peníze.

Co konkrétně ty děláš? Jak vypadá takový tvůj běžný den?

(pokračování na str. 3)

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz W: www.pratele-prirody.cz

Praha – Kladno – Olomouc – Liberec – Jablonec nad Nisou – Krnov – Nové Město na Moravě

Můj projekt je zaměřený na fotbal, lépe řečeno na pouliční fotbal. Pracuji v neziskové organizaci BuntKicktGut, která existuje už skoro 20 let a tady v Mnichově je docela známá. Spolupracujeme třeba i se zdejšími známými fotbalovými týmy FC Bayern München. Můj běžný pracovní den vypadá tak, že ráno v 8:30 mi začíná jazykový kurz, který trvá 5 hodin. Ve 2 přijdu do práce a musím připravovat fotbalové turnaje. Já jsem dostal na starosti kategorii mezi věkem 13 - 15 let, ty největší. Musím tedy týmům zavolat a zeptat se, jestli můžou v daný termín hrát, nebo jestli mohou poskytnout hřiště, kde můžeme hrát. Jednou týdně je tedy turnaj v každé kategorii (máme kategorie U11, U13, U15, U17, U17). Plus ještě každý čtvrtek máme trénink, kam chodí jen ti lepší hráči, které si sami vybereme. Ti s námi pak jezdí na větší turnaje. Například minulý týden jsme byli ve Švýcarsku. O víkendů mám normálně volno, ale někdy máme také turnaje, takže musím „pracovat“.

Proč ses rozhodl jet na EVS? Co tě nejvíce motivovalo/pomohlo při rozhodování? A proč zrovna Německo?

Jak už jsem řekl, nevěděl jsem, na jakou výšku mám jít, a nechtěl jsem studovat něco, co by mě mohlo přestat bavit. Proto jsem se rozhodl vyjet do zahraničí s tím, že si to snad nějak srovnám. A proč Německo? Na škole jsem se učil jak angličtinu, tak němčinu. Podle mě angličtinu umím používat lépe než němčinu, i když jsem ji měl kratší dobu. Chtěl jsem proto někam, kde bych si mohl němčinu doladit, když už jsem ji studoval. Druhý neméně důležitý důvod je samozřejmě moje přítelkyně, která je odsud.

Jak těžké pro tebe byly začátky - cizí lidi, cizí prostředí, cizí jazyk? Co ti dělalo největší problém?

Začátky pro mě byly o to těžší, protože jsem neměl svůj vlastní byt, kde bych si mohl odpočinout od lidí a prostě vydechnout. Takže jsem byl vystaven němčině skoro 24 hodin denně a to nebylo to pravé. Na cizí lidi si já zvykám vždycky rychle, takže s tím nebyl problém. A jazyk? No, člověk si na to chrochtání nikdy nezvykne, ale co už se dá dělat.

Možná je ještě brzo hodnotit, ale kdybys měl možnost se znovu rozhodnout - jel bys znovu na EVS? A znovu do Německa, nebo jinam?

Určitě bych to doporučil každému po škole. Já bych řekl, že je to to pravé, co člověk potřebuje po škole. Něco mezi prací a studiem. Ne hned skočit

do pracovního života. Proste něco napůl a to mi vyhovuje.

Co ti EVS dala? Naučil ses něco nového?

Určitě se začínám učit pracovat sám za sebe a nespolehat se na ostatní lidi. Na druhou stranu jsem se naučil, že když lidi dělají něco jinak než já, neznamená to, že to dělají špatně.

Co bys poradil nebo doporučil lidem, kteří EVS v budoucnu plánují?

Aby neváhali a šli do toho. Má to určitě někdy mouchy nebo slony, ale stojí to za to. Ať si to užijí. Rady jinak asi nemám. Podle školení, která jsem projel, to jestli vás ta organizace přijme, záleží hodně na tom, jakou si dáte práci s životopisem atd. Já svůj životopis dělal asi měsíc. Posílal jsem ho kamarádům a učitelům na kontrolu a vyplatilo se. Zkoušel jsem dvě organizace a obě vyšly. Lidi na školení říkali, že posílali i do 90 organizací a vyšla jim jenom jedna. Takže asi fakt záleží na přípravě a vyplatí se tam uvést důvody, proč právě v té dané organizaci chcete pracovat.

A co plánuješ do budoucna ty, až ti EVS skončí? Dokážeš si představit, že bys v Německu zůstal žít, nebo bys ses radši vrátil do Česka?

No to je otázka! Tohle chci řešit až po Novém roce. Možná si tu najít školu. Když to nevyjde, tak si najít školu v Česku. Že bych tu zůstal žít, si klidně umím představit. Kromě toho chrochtání to tu je celkem hodně fajn.

□ Štěpánka Štrajtová

Stručně a jasně...

Duháci z Lutína vysazovali nové stromy

Olomouc - Rodinný háj u slavného Hromova dubu u Olomouce se v sobotu 5. listopadu rozrostl o další přírůstky. Lidé tu zasadili stromy a keře. Akci uspořádalo sdružení Senior Activity, jehož snahou je vrátit území nedaleko Černovíra a Chomoutova původní charakter.

Mezi dobrovolníky byli i členové turistického sdružení Duha Křišťál (mladí Přátelé přírody) z Lutína. „Rádi takové akce navštěvujeme. Společně jsme zasadili jeden strom a devadesát pět keřů. Je totiž dobré, když má člověk kořeny,“ uvedla Lenka Pospíšilová, vedoucí sdružení. Celý článek je [zde](#).

KPP Javory: pomáháme chránit hrad Štarkov

Na Vysočině působí Klub přátel přírody Javory z Nového Města na Moravě. Má zajímavé aktivity (nejen) pro děti a mládež. Klub se věnuje ochraně přírody i kulturních památek. Jak shrnuje jeden z jeho vedoucích Pavel Mertlík: "V letních měsících jsme se věnovali například čištění toku řeky Fryšávky. Nad údolím, kde říčka teče, stojí zřícenina hradu Štarkova. Tu jsme pomáhali zbavovat sutí a náletových dřevin. Odměnou nám bylo povídání o historii hradu. Archeologové nám také prozradili, jaké artefakty se zde našly."

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz W: www.pratele-prirody.cz

Praha – Kladno – Olomouc – Liberec – Jablonec nad Nisou – Krnov – Nové Město na Moravě

Společně v Evropě proti násilí na dětech a mládeži

Násilí páchanému na dětech a mládeži a také jimi samotnými a především jeho prevenci prostřednictvím neformálních outdoorových aktivit se věnuje pětistranný evropský projekt „Move it!“ . Šestidenní pracovní setkání zástupců organizací zapojených do projektu se uskutečnilo o posledním listopadovém týdnu v Olomouci. Proč právě zde? Českým partnerem v projektu je olomoucké sdružení dětí a mládeže Duha Velká Medvědice.

Setkání dvacítky zástupců partnerů z Německa, Francie, Litvy, Maďarska a České republiky probíhalo v inspirativním prostředí centra ekologických aktivit Sluňákov v Horce nad Moravou a bylo druhé v pořadí. Partneri se měli možnost seznámit letos na jaře v německém Erfurtu, třetí setkání proběhne na podzim 2012 ve Francii. Mezitím budou probíhat aktivity na národní úrovni, ale také rychlé hledání náhrady za rakouského partnera, který nečekaně vystoupil z už rozběhnutého projektu.

Olomoucké setkání mělo důležitý cíl: Z celé škály možných vybrat vhodné metody, které bude každý z partnerů po dobu jednoho roku testovat při činnosti se skupinou mládeže ohroženou nějakou formou násilí, přičemž nástrojem budou právě outdoorové aktivity. Diskutovalo se nejen v akademické rovině a teoretických tématech, ale i o konkrétních aktivitách, jejichž ochutnávku si zájemci také mohli v blízkém okolí Sluňákova prakticky vyzkoušet.

Odbornou část doplňoval volitelný program, kterého se ale všichni s chutí účastnili. Odpoledne strávené v centru barokně-renesanční Olomouce s průvodcem i bez něj nabídlo návštěvníkům z ciziny stručný výlet do historie našeho města a nadchlo některé tak, že u nás chtějí strávit dovolenou. Partnerům se také dostalo milého uvítání na olomouckém pracovišti krajského Střediska sociální prevence. Odbornice ze Střediska představily jeho poslání v oblasti akutně ohrožených dětí a mládeže a zodpověděly všechny dotazy svých hostů, které zajímalo nejen fungování Střediska, ale i česká legislativa a praktické zkušenosti v problematice týkající se násilí a cílové skupiny projektu. Přímou na Sluňákově a jeho okolí zájemci absolvovali půldenní program interaktivně přibližující aktivity, které zařízení nabízí žákům, studentům a jejich učitelům. Seznámili se i s fungováním netradiční budovy ekocentra - tzv. pasivního domu v kontextu rozumného využívání přírodních zdrojů a energie.

Důležitou součástí podobných mezinárodních setkání bývá nejen poznávání jejich účastníků, ale i zemí, odkud přijeli. Nejlépe se to daří přes jídlo, pití, písničky a třeba i tance. Proto jsme doprostřed týdne zařadili neformální Mezinárodní večer s komentovanou ochutnávkou pokrmů a nápojů typických pro jednotlivé partnery. Závěr akce zas proběhl v místní režii - v příjemné restauraci v centru Olomouce u svatomartinského vína a tradiční husy. Nyní už všichni zúčastnění mohou začít realizovat konkrétní aktivity projektu.

Koordinační setkání v rámci projektu „Move it!“ proběhlo 20. - 25. listopadu 2011 v Olomouci. Projekt byl podpořen z prostředků programu Evropské komise DAPHNE proti násilí na dětech, dospívajících a ženách. Projekt „Move it!“ probíhá od dubna 2011 do března 2013 jak na evropské úrovni, tak přímo v každém ze šesti států zapojených do projektu. Cílová skupina jsou děti a mládež ve věku 13 - 18 let, nástrojem prevence násilí u této skupiny budou outdoorové aktivity a neformální vzdělávání. Výstupem projektu má být publikace příkladů dobré praxe a webová stránka mapující průběh projektu s materiály pro zájemce o toto zajímavé, přesto nedocenené téma.

Více o průběhu projektu v České republice, odkaz na program DAPHNE a jednotlivé partnery lze najít na <http://www.velmed.duha.cz/move-it.htm>

□ Radek Hrachovec a Hynek Pečinka

Rada Přátel přírody ČR zasedala v Praze

V neděli 27. listopadu proběhlo v prostorách Zeleného kruhu v Praze - Královských Vinohradech letošní třetí jednání Rady Přátel přírody ČR. Na

programu zástupci členských organizací měli: (1) zprávu z kongresu NFI, (2) hodnocení roku 2011 za Přátele přírody jako celek a za jednotlivé členy,

(3) představení projektu na rok 2012, (4) plán činnosti na rok 2012, (5) záležitosti členské základny, (6) různé a pozvánky na akce.

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz W: www.pratele-prirody.cz

Praha – Kladno – Olomouc – Liberec – Jablonec nad Nisou – Krnov – Nové Město na Moravě